

ADVIES

WIJZIGING BVR VOOR DE OPTIMALISATIE VAN
HET OPERATIONELE PROCES VAN HET VLAAMS
OPLEIDINGSVERLOF (VOV)

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding, wat betreft de optimalisatie van het operationele proces
Adviesvrager	Jo Brouns - Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw
Ontvangst adviesvraag	6 mei 2024
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)
Goedkeuring raad	17 juni 2024
Contactpersoon	An De Coen adcoen@serv.be

De heer Jo Brouns

Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Ellipsgebouw

Koning Albert-II laan 35

1030 Schaarbeek

Wijziging BVR voor de optimalisatie van het operationele proces van het VOV

Mijnheer de minister

Met dit voorontwerp van besluit stelt u een aantal wijzigingen voor aan de regelgeving van het Vlaams opleidingsverlof (VOV) om het operationeel proces te optimaliseren. Daarmee beoogt u een dubbele doelstelling, namelijk het realiseren van administratieve vereenvoudiging en tegengaan van oneigenlijk gebruik. Hierover vraagt u de SERV om advies.

De SERV wijst in zijn advies eerst op het belang van dit dossier en gaat dan in op de bezorgdheden bij het gelopen proces en bij de voorliggende voorstellen. Tot slot dringt de SERV erop aan om het verder proces binnen de Vlaamse Opleidingscommissie (VOC) te voeren.

De SERV bevestigt het belang van een goed functionerend VOV

De SERV hecht veel belang aan het VOV, als één van de centrale maatregelen uit het VESOC-akkoord van 11 juli 2017¹. Om de goede werking van het VOV en de rechtszekerheid voor alle betrokkenen te garanderen, zijn kwaliteitsvolle basisgegevens en een efficiënt administratief proces noodzakelijk. De SERV wil elke vorm van oneigenlijk gebruik² bij alle betrokken partijen tegengaan en vindt het belangrijk dat te allen tijde transparant is wie waarvoor verantwoordelijk is in het proces. Het is voor de SERV ook belangrijk dat de Vlaamse sociale inspectie gerichte controles kan doen om malafide praktijken stop te zetten. De SERV deelt bijgevolg de ambitie die de Vlaamse Regering met dit ontwerpbesluit beoogt.

¹ VESOC-akkoord 'Hervorming van de opleidingsincentives voor werknemers':
<https://www.serv.be/node/11700>

² Oneigenlijk gebruik van het VOV betreft elke situatie waarin het VOV niet wordt gebruikt zoals het bedoeld is. Dat omvat zowel situaties van bewust misbruik (fraude) als situaties zonder kwaadwillige intenties.

Het gelopen proces hypothekeert het goed beheer en de brede gedragenheid van het VOV

De SERV vindt het een zorgwekkende trend dat de optimalisatie van het operationeel proces van het VOV opnieuw niet via het geijkt proces binnen de VOC werd besproken³. De voorliggende voorstellen in het ontwerpbesluit gaan voorbij aan de gevolgen voor alle betrokkenen op het terrein, nl. werknemers, werkgevers en opleidingsverstrekkers. Dat uit zich in de vele vragen die voornamelijk onbeantwoord blijven (cf. infra). Bovendien betekenen sommige van de voorstellen geen administratieve vereenvoudiging, wat ingaat tegen de finaliteit van het ontwerpbesluit.

Pertinente vragen duiden de gevreesde gevolgen van de voorgestelde wijzigingen

Voortgaand op de informatie in het BVR en de bijhorende nota mist de SERV belangrijke informatie om een onderbouwd standpunt te kunnen innemen. De SERV meent dat het ontwerpbesluit nog onvoldoende matuur is om de wijzigingen door te voeren en op 1 september in werking te laten treden. De SERV betwijfelt namelijk of de voorliggende voorstellen voldoende gefundeerd zijn en tot de beste resultaten leiden. De nota gaat voorbij aan een aantal pertinente vragen die moeten worden behandeld om de implicaties van de voorstellen op het terrein correct te kunnen inschatten. De SERV vreest dat het ontwerpbesluit extra drempels creëert voor het gebruik van het VOV.

De volgende vragen moeten worden beantwoord om een advies te kunnen verstrekken:

- Algemeen:
 - Hoe leiden de voorgestelde wijzigingen tot (1) administratieve vereenvoudiging voor werkgevers, werknemers en opleidingsverstrekkers, (2) betere registratie van de basisgegevens en (3) minder on-eigenlijk gebruik?
 - Hoe zorgen de voorstellen ervoor dat werknemers en werkgevers geen nadeel ondervinden van fouten die ze niet zelf in het proces maken?

Daarnaast wordt in verschillende artikels voorbijgegaan aan een aantal fundamentele vragen:

- Art. 1 wil klaarheid scheppen over de administratieve plichten van de werkgever en de opleidingsverstrekker wanneer een opleiding wordt

³ SERV-advies 'Optimalisatie Vlaams opleidingsverlof' van 23 juni 2023 (<https://www.serv.be/node/15878>)

gegeven door een instructeur met dezelfde werkgever als de werknemer die de opleiding volgt.

- Is het wenselijk om een deel van het toepassingsgebied in te perken door ondernemingen in deze situatie de administratieve verplichtingen van opleidingsverstrekkers op te leggen, inclusief het behalen van een kwaliteitslabel?
- Is het risico op sterkere Mattheüseffecten proportioneel met de beoogde resultaten?
- Art. 7 herzielt de norm over het nauwgezet volgen van de opleiding door de werknemer om het recht op VOV te openen voor opleidingen met vereiste regelmatige aanwezigheid. Voorheen mocht de werknemer niet meer dan 10% van de contacturen ongewettigd afwezig zijn, terwijl er nu aanwezigheid tijdens minstens de helft van de opleidingsuren wordt verwacht.
 - Waarop is de nieuwe norm van 50% aanwezigheid gebaseerd? Welke problemen waren er bij het werken met ongewettigde afwezigheden?
 - Welk signaal wordt er gegeven door de norm op 50% aanwezigheid te leggen?
 - Is het wenselijk dat legitieme situaties mogelijk onterecht worden uitgesloten van terugbetaling door abstractie te maken van de reden van afwezigheid? Denk bijvoorbeeld aan aanwezigheid van minder dan 50% door:
 - (langdurige) ziekte van de werknemer tijdens de opleiding
 - laattijdige inschrijving (bv. door indiensttreding na start van de opleiding)
 - vroegtijdige stopzetting op initiatief van de werknemer
 - vereiste aanwezigheid op het werk
 - Is het wenselijk om werknemers en werkgevers volledig afhankelijk te maken van de registratiekwaliteit van de opleidingsverstrekkers, die geen enkele stimulans hebben om voldoende fijnmazig te registreren omdat ze daarvoor noch beloond, noch afgestraft worden?
 - Waarom wordt de ongelijke behandeling tussen onderwijs- en opleidingsverstrekkers in het kader van aanwezigheidsattesten in stand gehouden?

Deze vragen gelden ook voor art. 8 dat de te verrichten registraties voor de opleidingsverstrekkers actualiseert, en voor art. 10 dat met de 50%-regel een nieuwe voorwaarde toevoegt voor de terugbetaling van het VOV.

- Art. 10 regelt de terugbetaling aan de werkgever.
 - Hoe kan de werkgever bewijzen dat de werknemer tijdens de geregistreerde uren daadwerkelijk afwezig is om een opleiding te volgen?
 - Is het wenselijk om werknemers (telkens) een schriftelijke aanvraag te laten indienen om afwezig te zijn op het werk voor het volgen van opleiding nadat VOV al werd aangevraagd bij de werkgever? Is het wenselijk dat de werkgever al die aanvragen bijhoudt, gelet op de DmfA-registratie? Dreigt een schriftelijke aanvraag het individueel recht op VOV niet te ondermijnen? Staat het invoeren van deze bijkomende administratieve verplichtingen voor werkgever én werknemer niet haaks op de beoogde administratieve vereenvoudiging voor alle betrokken actoren?

- Art. 11 bepaalt dat het ontwerpbesluit in werking treedt op 1 september 2024.
 - Hoe kunnen opleidingsverstrekkers, werknemers en werkgevers tijdig geïnformeerd worden over de nieuwe regelgeving?
 - Hoe kunnen alle betrokkenen zich tijdig in regel stellen met de nieuwe regelgeving? Wat de nieuwe voorwaarde in artikel 1 betreft, gaat dit alvast in tegen het retroactiviteitsbeginsel.

Deze vragen maken duidelijk dat het wenselijk is om de voorliggende aanpassingen te analyseren, mogelijk te heroverwegen, en minstens dat het te vroeg is om ze op korte termijn door te voeren. De technische optimalisaties uit artikels 2, 3, 4, 5 en 9 kunnen wel ingaan op 1 september 2024. De SERV vraagt daarbij om erover te waken dat toekomstige cursisten steeds tijdig geïnformeerd worden over het risico op schrapping van geregistreerde opleidingen zodat te allen tijde – ook na inschrijving – duidelijk is of de opleiding recht geeft op het VOV.

De SERV dringt aan op verder overleg binnen de VOC

In de geest van het VESOC-akkoord⁴ willen de Vlaamse sociale partners samen met de Vlaamse regering de kwaliteit van het VOV en het bijhorend operationeel proces voor alle betrokken optimaliseren. Dat is mogelijk via overleg binnen de Vlaamse Opleidingscommissie (VOC)⁵, waar er kan worden geanticipeerd op ongewenste neveneffecten zodat de voorgestelde wijzigingen het

⁴ VESOC-akkoord Hervorming opleidingsincentives werknemers: <https://www.serv.be/node/11700>

⁵ Art. 110, §1 van de wet van 22 januari 1985, herstellwet houdende sociale bepalingen: “De Opleidingscommissie kan een advies uitbrengen in verband met vraagstukken over het Vlaams opleidingsverlof.”

operationele proces van het VOV ook effectief optimaliseren op het terrein. De SERV dringt erop aan om, voortbouwend op de lessen uit de administratieve onderzoeken naar het VOV, samen alsnog gedragen, gefundeerde en klantgerichte oplossingen te vinden en te implementeren binnen een realistisch tijds-kader.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Danny Van Assche
voorzitter